

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA PASIEK

ustalone uchwałą nr UZ/352/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r.
Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Spółki Akcyjnej
ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/10/2011 z dnia 7 stycznia 2011 r.,
uchwałą nr UZ/55/2012 z dnia 17 lutego 2012 r.
oraz uchwałą nr UZ/393/2015 Zarządu PZU SA z dnia 17 grudnia 2015 r.

Informacje, o których mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej:

Rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej wzorca umowy
Przesłanki wypłaty odszkodowania i innych świadczeń	§ 2, § 3, § 4, § 5, § 6, § 8 ust. 1–5, § 9 ust. 3–7, § 11, § 12, § 13, § 14 ust. 1–3, § 15 ust. 1, § 16 ust. 1, 2, 4 i 5, § 17 ust. 1, 2, 4–6, 8 i 9, § 20, § 21.
Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty odszkodowania i innych świadczeń lub ich obniżenia	§ 2, § 3, § 4, § 7, § 8 ust. 1–5, § 9 ust. 8, § 11, § 12, § 13, § 14 ust. 4, § 15 ust. 2, § 16 ust. 3 i 5, § 17 ust. 7 i 9, § 20, § 21, § 22 ust. 3.

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

- Ogólne warunki ubezpieczenia pasiek, zwane dalej „OWU”, stosuje się do umów ubezpieczenia pasiek zawieranych przez Powszechny Zakład Ubezpieczeń Spółkę Akcyjną, zwaną dalej „PZU SA”, z osobami fizycznymi, osobami prawnymi albo jednostkami organizacyjnymi niebędącymi osobami prawnymi, zwanymi dalej „ubezpieczającymi”.
- W porozumieniu z ubezpieczającym do umowy ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w OWU.
- PZU SA jest zobowiązany przedstawić ubezpieczającemu różnicę między treścią umowy ubezpieczenia, a OWU w formie pisemnej przed zawarciem umowy ubezpieczenia. W razie niedopełnienia tego obowiązku PZU SA nie może się powoływać na różnicę niekorzystną dla

ubezpieczającego lub ubezpieczonego. Przepisu tego nie stosuje się do umów ubezpieczenia zawieranych w drodze negocjacji.

§ 2

W sprawach nieuregulowanych w OWU mają zastosowanie odpowiednie przepisy kodeksu cywilnego oraz inne stosowne przepisy prawa polskiego.

DEFINICJE POJĘĆ

§ 3

W rozumieniu OWU za:

- pasiekę uważa się zgrupowanie pni pszczelich, bez budowli związanych z pasieką, urządzeń pomocniczych oraz sprzętu służącego gospodarce pasiecznej;

- 2) pień pszczeli uważa się ul z pszczołami, plastrami, czerwiem i zapasem pokarmu znajdującym się w ulu;
- 3) ubezpieczonego uważa się właściciela ubezpieczonej pasieki lub jej użytkownika;
- 4) ubezpieczającego uważa się osobę zawierającą umowę ubezpieczenia;
- 5) budowlę związaną z pasieką uważa się każde pomieszczenie, nie będące ulem, w którym przechowuje się sprzęt służący do produkcji pasiecznej oraz wykonuje prace z nią związane;
- 6) toczek uważa się teren na którym ulokowane są pnie pszczele.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA

§ 4

1. Ubezpieczeniem mogą być objęte pasieki składające się co najmniej z 5 pni pszczelich.
2. Ubezpieczeniem mogą być objęte pnie pszczele znajdujące się na toczku, w pawilonie lub stebniku, w miejscu stałego położenia pasieki lub znajdujące się sezonowo na pożytkach.
3. Do ubezpieczenia mogą być przyjęte średnie lub silne rodziny pszczele, bez objawów zatrucia, osadzone w ulach ramowych stosowanych w gospodarce pasiecznej.

ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 5

1. Ubezpieczeniem objęte są szkody powstałe wskutek następujących wypadków:
 - 1) zatrucia pszczoł spowodowanego środkami ochrony roślin zastosowanymi do opryskiwania (opylania) upraw polowych, sadów lub lasów;
 - 2) uszkodzenia lub zniszczenia pni pszczelich przez ogień, powódź, huragan lub uderzenie piorunu;
 - 3) uszkodzenia lub zniszczenia pni pszczelich dokonane przez osoby trzecie;
 - 4) uszkodzenia lub zniszczenia pni pszczelich na skutek wypadku w czasie transportu pszczoł na terenie RP na pożytki poza stałe miejsce położenia pasieki, wynikłego z przyczyn losowych niezawinionych przez ubezpieczonego lub osoby przez niego upoważnionej.
2. Za szkody spowodowane w skutek następujących wypadków:
 - 1) ogień – uważa się szkody powstałe w wyniku działania ognia, który przedostał się poza palenisko lub powstał bez paleniska i rozszerzył się o własnej sile;
 - 2) powódź – uważa się szkody spowodowane zalaniem terenu w wyniku podniesienia się wody w korytach płynących lub stojących oraz w wyniku nadmiernych opadów atmosferycznych, a także spływem wód po zboczach lub stokach na terenach górskich i falistych;
 - 3) huragan – uważa się szkody powstałe w wyniku działania wiatru o prędkości nie mniejszej niż 24,5 m/sek., którego działanie wyrządza masowe szkody. Pojedyncze szkody uważa się za spowodowane przez huragan wówczas, gdy w najbliższym sąsiedztwie stwierdzono działanie huraganu.

§ 6

Ubezpieczenie pasiek, o którym mowa w § 5 ust. 1, może być rozszerzone o szkody powstałe wskutek kradzieży pni pszczelich lub rodzin pszczelich z uli z plastrami czerwia i miodu.

§ 7

1. Ubezpieczeniem nie są objęte szkody powstałe:
 - 1) wskutek wymarcia pszczoł lub czerwia z powodu chorób albo wzywień z zakładów przemysłowych lub zniszczenia pni na zarządzenie lekarza weterynarii;
 - 2) wskutek działania zwierząt;
 - 3) w budowlach związanych z pasieką, w urządzeniach pomocniczych i sprzęcie służącym gospodarce pasiecznej oraz ulach nie obsadzonych rodzinami pszczelimi;
 - 4) w zapasach miodu i wosku znajdujących się poza pniem pszczelim;
 - 5) w pniach pszczelich pochodzących z odkładów;
 - 6) w czasie transportu pni pszczelich na pożytki bez dozoru ze strony ubezpieczonego lub osoby przez niego upoważnionej;
 - 7) wskutek rabunku dokonanego przez pszczoły z innych pni pszczelich oraz obumarcia roju w wyniku niedostatecznego zaopatrzenia pnia pszczelego na zimę;
 - 8) wyrządzone umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa przez ubezpieczonego, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności;
 - 9) wyrządzone umyślnie przez osobę, z którą ubezpieczony pozostaje w wspólnym gospodarstwie domowym.
2. Ubezpieczeniem nie obejmuje kosztów badania stanu zdrowia rodzin pszczelich, badań laboratoryjnych oraz zaświadczeń i opinii dotyczących przyczyny powstania szkód.

SUMA UBEZPIECZENIA I SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 8

1. Suma ubezpieczenia pasieki nie może być wyższa od 70% jej wartości rynkowej, z zastrzeżeniem ust. 5.
2. Wartość pasieki stanowi łączna wartość poszczególnych ubezpieczonych pni pszczelich.
3. Na wartość pnia pszczelego składa się:
 - 1) wartość ula;
 - 2) wartość rodziny pszczelej:
 - matki, pszczoł robotnic, trutni, czerwia;
 - ryczałtowa wartość 6 kg miodu i 1 kg wosku.
4. Wartość miodu i wosku ustala się według średnich cen stosowanych przez jednostki prowadzące skup tych produktów na terenie położenia ubezpieczonej pasieki.
5. W ubezpieczeniu pasiek nie mogą być przyjęte:
 - 1) wartości uli wyższe od cen uli danego typu, stosowanych przez jednostki prowadzące ich sprzedaż;
 - 2) wartości rodzin pszczelich wyższe od cen rodzin pszczelich, stosowanych na terenie położenia ubezpieczonej pasieki.
6. Składkę za ubezpieczenie pasiek oblicza się według stawek wyrażonych w procentach sumy ubezpieczenia.
7. Wysokość składki ubezpieczeniowej ustala się w zależności od:
 - 1) sumy ubezpieczenia;
 - 2) zakresu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
8. Zapłata składki następuje w formie gotówkowej albo w porozumieniu z PZU SA w formie bezgotówkowej.
9. Składka nie podlega indeksacji.
10. Składkę oblicza się za czas trwania odpowiedzialności PZU SA.
W przypadku wygaśnięcia ochrony ubezpieczeniowej przed upływem okresu na jaki została zawarta umowa ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

11. Na wniosek ubezpieczającego składka może zostać rozłożona na dwie raty.
 12. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli odszkodowanie lub suma tego odszkodowania i odszkodowań dotąd wypłaconych powoduje wyczerpanie sumy ubezpieczenia, raty składki, których termin płatności przypada po dniu wypłaty odszkodowania, stają się natychmiast wymagalne i płatne w dniu wypłaty odszkodowania.
2. Z zastrzeżeniem wyjątku przewidzianego w ust. 3, w razie wątpliwości umowę ubezpieczenia uważa się za zawartą z chwilą doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.
 3. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę PZU SA doręcza ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego lub ubezpieczonego od treści złożonej przez niego oferty, PZU SA zobowiązany jest zwrócić ubezpieczającemu na to uwagę na piśmie przy doręczeniu tego dokumentu, wyznaczając mu co najmniej 7-dniowy termin do zgłoszenia sprzeciwu. W razie niewykonania tego obowiązku zmiany dokonane na niekorzyść ubezpieczającego lub ubezpieczonego nie są skuteczne, a umowa jest zawarta zgodnie z warunkami oferty. W braku sprzeciwu umowa ubezpieczenia dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
 4. Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą – w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy ubezpieczenia, składając oświadczenie w tym zakresie. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU SA nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim PZU SA udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

ZAWARCIE UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 9

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na okres jednego roku na podstawie pisemnego wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia.
2. Ubezpieczający może zawrzeć umowę ubezpieczenia na cudzy rachunek (na rachunek ubezpieczonego). W takim przypadku obowiązek zapłaty składki ubezpieczeniowej ciąży na ubezpieczającym. Zarzut mający wpływ na odpowiedzialność PZU SA może on podnieść również przeciwko ubezpieczonemu.
3. Wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia powinien obejmować wszystkie pnie pszczele odpowiadające warunkom ubezpieczenia określonym w § 4, stanowiące własność ubezpieczonego lub będące w jego użytkowaniu. Pnie pszczele nie odpowiadające warunkom ubezpieczenia powinny być wymienione we wniosku o ubezpieczenie z podaniem numerów i typów uli.
4. Pnie pszczele zgłoszone do ubezpieczenia powinny mieć określoną we wniosku wartość: ula, rodziny pszczelowej oraz miodu i wosku, ustaloną na zasadach określonych w § 8.
5. Wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia powinien określać miejsce stałego położenia pasieki. W razie gdyby pasieka w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej miała zostać wywieziona na pożytki, we wniosku powinno być podane miejsce, w którym pasieka będzie pozostać sezonowo.
6. W razie otrzymania wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia sporządzonego wadliwie lub niezgodnie z ogólnymi warunkami ubezpieczenia, PZU SA zażąda niezwłocznie uzupełnienia lub zmiany wniosku. Ubezpieczający obowiązany jest odpowiednio uzupełnić wniosek lub nadać nowy, najpóźniej w ciągu 15 dni od dnia otrzymania wiadomości PZU SA o stwierdzonych niedokładnościach we wniosku.
7. Jeżeli nie umówiono się inaczej, ubezpieczający jest zobowiązany niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie trzech dni od dnia nabycia lub dochowania pni pszczelich w trakcie trwania umowy ubezpieczenia, wystąpić do PZU SA z wnioskiem o zawarcie dodatkowej umowy ubezpieczenia obejmującej wyżej wspomniane, nabyte lub dochowane pnie pszczele, z zachowaniem wymagań określonych w ust. 3 i 4.
8. Jeżeli nie wszystkie pnie pszczele spełniające warunki określone w § 4 zostały zgłoszone we wniosku o ubezpieczenie, albo też nabyte lub dochowane pnie pszczele nie zostały zgłoszone do zawarcia dodatkowej umowy ubezpieczenia, PZU SA wypłaca odszkodowanie w takim stosunku w jakim liczba ubezpieczonych pni pszczelich pozostaje do liczby pni pszczelich będących własnością lub pozostających w użytkowaniu ubezpieczonego w dniu wystąpienia zdarzenia powodującego szkodę.

§ 10

1. PZU SA stwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia przez wydanie ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia.

ZBYCIE PRZEDMIOTU UBEZPIECZENIA

§ 11

1. W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie praw wymaga zgody PZU SA.
2. W razie przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia przechodzą także obowiązki, jakie ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą PZU SA umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
3. Jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę.
4. Przepisy ust 1–3 nie mają zastosowania do przenoszenia wierzytelności, jakie powstały lub mogą powstać wskutek zajścia przewidzianego w umowie wypadku.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU SA

§ 12

1. Jeżeli nie umówiono się inaczej, odpowiedzialność PZU SA za szkody rozpoczyna się 15 dnia po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zaplaceniu przez ubezpieczającego należnej składki lub jej pierwszej raty.
2. W odniesieniu do pni pszczelich dochowanych lub nabytych w czasie trwania umowy ubezpieczenia odpowiedzialność PZU SA rozpoczyna się odpowiednio na zasadach określonych w ust. 1.

§ 13

Ochrona ubezpieczeniowa wygasa:

- 1) z upływem okresu ubezpieczenia określonego w umowie ubezpieczenia;
- 2) w przypadku, o którym mowa w § 11 ust. 3;
- 3) z dniem wyczerpania sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia wskutek wypłaty odszkodowania lub odszkodowań;
- 4) z dniem doręczenia ubezpieczającemu oświadczenia PZU SA o wypowiedzeniu umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, gdy PZU SA ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zaplaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie;
- 5) z upływem 7 dni od dnia otrzymania przez ubezpieczającego wezwania do zapłaty kolejnej raty składki wyslanego po upływie terminu jej płatności z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania spowoduje ustanie odpowiedzialności;
- 6) z dniem odstąpienie od umowy ubezpieczenia, w przypadku o którym mowa w § 10 ust. 4;
- 7) z dniem udokumentowania nieobjętej ubezpieczeniem szkody polegającej na trwałej i zupełnej utracie wszystkich ubezpieczonych psiek.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§ 14

1. Ubezpieczający obowiązany jest podać do wiadomości PZU SA wszystkie znane sobie okoliczności, o które PZU SA zapytuje w formularzu oferty (wniosku o zawarcie umowy ubezpieczenia) albo przed zawarciem umowy ubezpieczenia w innych pismach. Jeżeli ubezpieczający zawiera umowę ubezpieczenia przez przedstawiciela, obowiązek ten ciąży również na przedstawicielu i obejmuje ponadto okoliczności jemu znane. W razie zawarcia przez PZU SA umowy ubezpieczenia mimo braku odpowiedzi na poszczególne pytania, pominięte okoliczności uważa się za nieistotne.
2. W czasie trwania umowy ubezpieczenia ubezpieczający obowiązany jest zgłaszać zmiany okoliczności wymienionych w ustępie poprzedzającym. Ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach PZU SA niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
3. W razie zawarcia umowy ubezpieczenia na cudzy rachunek obowiązki określone w ustępach poprzedzających spoczywają zarówno na ubezpieczającym, jak i na ubezpieczonym, chyba że ubezpieczony nie wiedział o zawarciu umowy na jego rachunek.
4. PZU SA nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem ustępów poprzedzających nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia ustępów poprzedzających doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

§ 15

1. Niezależnie od obowiązków wynikających z innych przepisów ubezpieczony obowiązany jest:
 - 1) przestrzegać podstawowych zasad gospodarki pasiecznej oraz nadzoru pasieki;
 - 2) przestrzegać zasad bezpieczeństwa obowiązujących przy przewożeniu pni pszczelich na pożytki;
 - 3) zgłaszać do ubezpieczenia w PZU SA pnie pszczoły dochowane lub nabyte, nie później niż w ciągu 3 dni (§ 9 ust. 7);
 - 4) umożliwić PZU SA w każdym czasie oględziny ubezpieczonej pasieki oraz kontrolowanie dokumentacji pasieki.

2. W razie naruszenia z winy umyślnej lub wskutek rażącego niedbalstwa obowiązków, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2, PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu, chyba że w razie rażącego niedbalstwa zapłata odszkodowania odpowiada w danych okolicznościach względem słuszności.

§ 16

1. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów.
2. W razie zajścia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający obowiązany jest zabezpieczyć możliwość dochodzenia roszczeń odszkodowawczych wobec osób odpowiedzialnych za szkodę.
3. Jeżeli ubezpieczający umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa nie zastosował środków określonych w ust. 1 PZU SA jest wolny od odpowiedzialności za szkody powstałe z tego powodu.
4. PZU SA jest obowiązany w granicach sumy ubezpieczenia zwrócić koszty wynikłe z zastosowania środków, o których mowa w ust. 1, jeżeli środki te były celowe, chociażby okazały się nieskuteczne.
5. W razie ubezpieczenia na cudzy rachunek przepisy ust. 1–4 stosuje się również do ubezpieczającego.

§ 17

1. W razie zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego, do obowiązków ubezpieczającego należą:
 - 1) niezwłoczne zawiadomienie PZU SA o zaistniałej szkodzie, nie później niż w ciągu trzech dni od powstania szkody lub uzyskania o niej informacji;
 - 2) niezmiennianie bez pozwolenia PZU SA stanu faktycznego spowodowanego przez szkodę w pniach pszczelich, chyba że zmiana leży w interesie gospodarczym lub jest niezbędna do zapobieżenia powiększeniu się szkody;
 - 3) umożliwienie PZU SA dokonania czynności niezbędnych do ustalenia okoliczności powstania szkody, jej rozmiaru i wysokości odszkodowania, jak również udzielenie PZU SA potrzebnych wyjaśnień ustnie lub pisemnie, a także przedstawienie dostępnych ubezpieczającemu dowodów, które odpowiednio do stanu rzeczy mogą być przez PZU SA wymagane.
2. Jeżeli szkoda w pasiece powstała wskutek użycia środków chemicznych do opryskiwania (opylania) upraw polowych, sadów lub lasów (§ 5 ust. 1 pkt 1), ubezpieczający obowiązany jest:
 - 1) zabezpieczyć dowody zatrucia pszczoł przez pozostawienie martwych pszczoł i czerwia w ulach i w pobliżu pasieki;
 - 2) niezależnie od zawiadomienia PZU SA zawiadomić w dniu stwierdzenia szkody w pasiece przedstawiciela urzędu gminy oraz sprawcę zatrucia pszczoł;
 - 3) wziąć udział w powołanej przez urząd gminy komisji z udziałem przedstawiciela PZU SA w celu ustalenia okoliczności i wysokości strat w pasiece oraz w opracowaniu protokołu;
 - 4) złożyć w PZU SA w ciągu 7 dni od daty powstania szkody lub uzyskania o niej informacji komisyjny protokół, o którym mowa w pkt 3;
 - 5) dostarczyć PZU SA wyniki analiz laboratoryjnych martwych pszczoł, roślin i ziemi.
4. W razie powstania szkody objętej ubezpieczeniem od kradzieży pni pszczelich, rodzin pszczelich z uli z plastrami czerwia i miodu (§ 6), uszkodzeń lub zniszczeń pni pszczelich dokonanych przez osoby trzecie (§ 5 ust. 1 pkt 3) oraz w razie kradzieży jakiegokolwiek pozostałości po

pnich pszczelich, które uległy szkodzie w wyniku ognia, powodzi, huraganu i uderzenia piorunu (§ 5 ust. 1 pkt 2) – ubezpieczający obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić o szkodzie Policję, podając rodzaj i rozmiar strat w pasiece, a także przypuszczalną wartość tych strat.

5. W razie powstania szkody spowodowanej zniszczeniem pni pszczelich przez ogień, powódź, huragan, uderzenie piorunu, kradzież pni pszczelich, rodzin pszczelich z uli z plasterami czerwia i miodu, a także uszkodzeń pni pszczelich dokonanych przez osoby trzecie (§ 5 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz § 6), ubezpieczający obowiązany jest w ciągu 7 dni od dnia powstania szkody dostarczyć PZU SA wykaz strat mienia w pasiece objętego ubezpieczeniem.
6. W razie powstania szkody w czasie transportu pszczół na pożytki poza stałe miejsce położenia pasieki, ubezpieczający obowiązany jest:
 - 1) niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie trzech dni zawiadomić policję i PZU SA, jeżeli szkoda powstała na skutek wypadku drogowego;
 - 2) dokonać protokolarnego ustalenia szkody z udziałem przedstawiciela urzędu gminy (sołtysa) oraz uzyskać oświadczenie pisemne kierowcy (woźnicy) co do przyczyn wypadku w czasie transportu pni pszczelich;
 - 3) złożyć w placówce PZU SA w ciągu 7 dni od daty powstania szkody protokół komisyjnego ustalenia szkody (§ 17 ust. 2 pkt 3 oraz ust. 6 pkt 2).
7. W razie naruszenia z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa obowiązku zawiadomienia PZU SA w terminach, o których mowa w § 17 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 6 pkt 1, PZU SA może odpowiednio zmniejszyć odszkodowanie jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło PZU SA ustalenie okoliczności i skutków wypadku.
8. Skutki braku zawiadomienia PZU SA o wypadku nie występują, jeżeli PZU SA w terminach o którym mowa w § 17 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 6 pkt 1, otrzymał wiadomość o okolicznościach, które należało podać do jego wiadomości.
9. W razie zawarcia umowy na cudzy rachunek, obowiązki o których mowa w ust. 1–6 obciążają także ubezpieczonego, chyba, że ubezpieczony nie wie o zawarciu umowy na jego rachunek. Postanowienia ust. 7 i 8 stosuje się odpowiednio.

§ 18

1. PZU SA wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie.
2. Jeżeli w terminie określonym w ust. 1, wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności PZU SA albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie powinno zostać wypłacone w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część odszkodowania PZU SA wypłaca w terminie określonym w ust. 1

§ 19

PZU SA jest zobowiązany:

- 1) po otrzymaniu zawiadomienia o wystąpieniu zdarzenia losowego, w terminie 7 dni od dnia otrzymania tego zawiadomienia, do poinformowania o tym ubezpieczającego lub ubezpieczonego, jeżeli nie są oni osobami występującymi z tym zawiadomieniem, oraz do podjęcia postępowania dotyczącego ustalenia stanu faktycznego zdarzenia losowego, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości odszkodowania, a także do poinformowania osoby występującej z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności

- PZU SA lub wysokości odszkodowania, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania; w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, zawiadomienie o wystąpieniu zdarzenia losowego może zgłosić również ubezpieczony albo jego spadkobiercy; w tym przypadku spadkobierca jest traktowany tak jak uprawniony z umowy ubezpieczenia;
- 2) jeżeli w terminach określonych w § 18 ust. 1 i 2 nie wypłaci odszkodowania, to zawiadomienia pisemnie:
 - a) osoby zgłaszającej roszczenie oraz
 - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– o przyczynach niemożności zaspokojenia ich roszczeń w całości lub w części, a także do wypłaty bezspornej części odszkodowania;
 - 3) jeżeli odszkodowanie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określona w zgłoszonym roszczeniu, do poinformowania o tym pisemnie:
 - a) osoby występującej z roszczeniem oraz
 - b) ubezpieczonego, w przypadku umowy ubezpieczenia zawartej na cudzy rachunek, jeżeli nie jest on osobą zgłaszającą roszczenie– wskazując na okoliczności oraz na podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wypłaty odszkodowania oraz do pouczenia tej osoby o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;
 - 4) do udostępnienia ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem lub uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, informacji i dokumentów gromadzonych w celu ustalenia odpowiedzialności PZU SA lub wysokości odszkodowania; osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU SA;
 - 5) do udostępnienia osobom, o których mowa w pkt 4, informacji i dokumentów, o których mowa w pkt 4, na ich żądanie, w postaci elektronicznej;
 - 6) na żądanie ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia, do udostępnienia posiadanych przez siebie informacji związanych z wypadkiem lub zdarzeniem losowym będącym podstawą ustalenia odpowiedzialności PZU SA oraz ustalenia okoliczności wypadków i zdarzeń losowych, jak również wysokości odszkodowania;
 - 7) na żądanie ubezpieczającego lub ubezpieczonego, do przekazania informacji o oświadczeniach złożonych przez nich na etapie zawierania umowy ubezpieczenia na potrzeby oceny ryzyka ubezpieczeniowego lub kopii dokumentów sporządzonych na tym etapie.

USTALENIE WYSOKOŚCI ODSZKODOWANIA

§ 20

1. Podstawę do obliczenia odszkodowania stanowi stwierdzone protokolarnie faktyczna wielkość strat w poszczególnych elementach pnia pszczelego (ul, rodzina, miód, wosk).
2. Przy szkodach wynikłych z powodu wypadku w czasie transportu pni pszczelich na pożytki, odszkodowanie ustala się na podstawie protokołu ustalenia szkody, o którym mowa w § 17 ust. 6 pkt 2.
3. Wartość miodu i wosku ustala się według cen przyjętych przy zawarciu umowy ubezpieczenia (§ 8 ust. 4).

§ 21

1. Odszkodowanie wynosi 70% wysokości szkody (z zastrzeżeniem ust. 2).

2. Wartość poszczególnych elementów pnia pszczelego przyjęta do ustalenia wysokości szkody nie może przekroczyć wartości tych elementów przyjętych do ustalenia sumy ubezpieczenia pasieki.
3. Przy obliczaniu wysokości odszkodowania uwzględnia się wartość pozostałości po szkodzie.

ROSZCZENIA REGRESOWE

§ 22

1. Z dniem wypłaty przez PZU SA odszkodowania roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzą z mocy prawa na PZU SA do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli PZU SA pokrył tylko część szkody, ubezpieczonemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniami PZU SA.
 2. Nie przechodzą na PZU SA roszczenia ubezpieczonego przeciwko osobom, z którymi ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym.
 3. Jeżeli ubezpieczony bez zgody PZU SA rzekł się roszczenia o odszkodowanie do sprawcy szkody lub je ograniczył, PZU SA może odmówić odszkodowania lub je zmniejszyć. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu przez PZU SA odszkodowania, PZU SA przysługuje prawo dochodzenia od ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego odszkodowania.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 4, PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
 6. Odpowiedź PZU SA na reklamację zostanie dostarczona osobie, która ją złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych lub pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek tej osoby.
 7. Klientowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
 8. Skargę lub zażalenie, niebędące reklamacją, o której mowa w ust. 1, składa się na piśmie za pośrednictwem dowolnej jednostki organizacyjnej PZU SA.
 9. Skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostkę organizacyjną określoną w przepisach wewnętrznych PZU SA obowiązujących na dzień składania skargi lub zażalenia. Informacja w tym zakresie jest dostępna w jednostkach organizacyjnych PZU SA.
 10. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
 11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
 12. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 23

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu osobą fizyczną, przysługuje prawo złożenia reklamacji w rozumieniu ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, tj. prawo skierowania wystąpienia do PZU SA, w którym zgłasza on zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez PZU SA.
2. Reklamację składa się w każdej jednostce PZU SA obsługującej klienta.
3. Reklamacja może być złożona w formie:
 - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, na przykład pisząc na adres: PZU SA ul. Postępu 18A, 02-676 Warszawa (adres tylko do korespondencji);
 - 2) ustnej – telefonicznie, na przykład dzwoniąc pod numer infolinii 801 102 102, albo osobiście do protokołu podczas wizyty osoby, o której mowa w ust. 1, w jednostce, o której mowa w ust. 2;
 - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
4. PZU SA rozpatruje reklamację i udziela na nią odpowiedź, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie

30 dni od dnia otrzymania reklamacji, z zastrzeżeniem ust. 5.

5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 4, PZU SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, informację, w której:
 - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
 - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
 - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Odpowiedź PZU SA na reklamację zostanie dostarczona osobie, która ją złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych lub pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek tej osoby.
7. Klientowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
 - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
 - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą tej osoby w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
8. Skargę lub zażalenie, niebędące reklamacją, o której mowa w ust. 1, składa się na piśmie za pośrednictwem dowolnej jednostki organizacyjnej PZU SA.
9. Skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostkę organizacyjną określoną w przepisach wewnętrznych PZU SA obowiązujących na dzień składania skargi lub zażalenia. Informacja w tym zakresie jest dostępna w jednostkach organizacyjnych PZU SA.
10. PZU SA udziela odpowiedzi na skargę lub zażalenie na piśmie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania skargi lub zażalenia.
11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. PZU SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

§ 24

1. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy ubezpieczonego lub spadkobiercy uprawnionego z umowy ubezpieczenia.

§ 25

OWU mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 1 stycznia 2016 r.